

Universitätsbibliothek Wuppertal

Epistolæ obscurorum virorum

cvm inlvstrantibvs adversariisqve scriptis

Textvs

Hutten, Ulrich von

Lipsiæ, 1864

Lamentationes nove obscurorum Reuchilinistarum

Nutzungsrichtlinien Das dem PDF-Dokument zugrunde liegende Digitalisat kann unter Beachtung des Lizenz-/Rechtehinweises genutzt werden. Informationen zum Lizenz-/Rechtehinweis finden Sie in der Titelaufnahme unter dem untenstehenden URN.

Bei Nutzung des Digitalisats bitten wir um eine vollständige Quellenangabe, inklusive Nennung der Universitätsbibliothek Wuppertal als Quelle sowie einer Angabe des URN.

[urn:nbn:de:hbz:468-1-976](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:468-1-976)

Sequuntur

LAMENTATIONES NOVÆ
OBSCURORVM REUCHLINISTARVM.

1.

☩ *Simon Lutzbulbularius*

5

totusque obscurorum exercitus

Gogo ac Magogo suis principibus

.S. P. D.

Cogitantibus nobis, principes egregii, quos tandem patronos rebus nostris summo in periculo constitutis deligeremus, vos potissimum ex omnibus, velut duo clarissima Iudeorum lumina (quorum sub tutela iniquitates nostrę omnes militarent) digni occurristis. Magnum est enim et grave et permolestum atque acerbissimum, quod Capnionis nostri contemplatione nuper omnes vulnus accepimus. Maledixit nobis summus pontifex et tota Christi illudit ecclesia. Pauci etiam reperiuntur, qui nos (ut ab aliis accepimus) vivere in terris patiantur. Heu, heu, igitur nos infelices atque infortunatos, qui ob singularem nostram in bonos omnes audaciam et insignia in Christum facinora, nihil honoris consecuti sumus. O fallaces nequitiarum blanditias, quibus allekti per varios agitamur errores!
c ij^b O inanes cogitatus nostros, || qui secundis in rebus eo magis nos seducunt, quo certiore spe quadam nobis blandiuntur! Quas ipse sepe numero blasphemias in epistolis nostris conscripsimus, bonis omnibus et toti (ut audimus) christianitati plurimum displicuere. Quis igitur nostrum in tanta rei indignitate non mereat? non audaciam deploret suam? non sese mortifero conficiat dolore? Quid multa? Actum est nobiscum, nisi litteris vestris animati fuerimus. Valete ad longos Platonis annos. Morguntię ex Corona, tutissimo Obscurorum asylo.

2.

☩ *Gog et Magog*

Obscuris Reuchlinistis

30

.S. P. D.

Quid vos miseri feminarum more eiulatis? Numquid sera vobiscum in fundo est parsimonia? Ascendit clamor vester in altum et montes

¹⁰ diligerem⁹ 2. sed ipse Ortvinus in 'Correctorio' emendavit. ³³ parcimonia? 2. Cf. Senec. ep. 1.

Caspios horrisono fragore concussit. Insolitum deponite timorem. Estote fortes in bello contra virtutem, ne inimici nostri in cunctis plus equo triumphent. Annunciamus vobis gaudium magnum, quod notum erit omni populo, quia natus est vobis servator Antichristus in montibus nostris ex
5 edentula quadam anu Blasphema nomine. Quæ superba nimis, semper in ore habet Vergilianum illud

*‘En ego incedo regina Iovisque
 et soror et coniunx’.*

Hinc est quod nostri doctores, in fabulis ethnicorum multum eruditi, eam
10 Iunonem esse contendunt. Nec immerito. Habet enim pedissequas insignes, tres inferorum Furias et Harpyas quatuor, inter quas Celæno vobis Obscure, ac vestro tandem patrono, pessima quæque eventura prædicit. Nos tamen illius vaticinia contemnimus, quia ut in veteri est proverbio,
‘Malæ aves malam præagiunt auram’. *Valete feliciter cum vestro Ca-*
15 pnone. Datum in montibus Caspiis Anno a nativitate Antichristi secundo.

3.

¶ *Doctor Grytz omnesque Obscure Reuchliniste*

Gogo et Magogo suis Principibus

.S. P. D.

20 Accepimus litteras vestras, principes invicti, nectare nobis atque ambrosia suaviores. Quid enim periculosis hisce temporibus pseudochristianis auditu iucundius evenire potuit, quam eum esse in terris natum, quem omnes blasphemi omnesque calumniatores et heresiarchæ summum deum sunt habituri. Adoramus itaque Iovem et Apollinem, Mercurium quoque et
25 Musas novem, ut Antichristo parcant, eumque magicas doceant artes, ne in scholas eo Theologorum adveniente, artium diabolicarum rudis esse videatur. Nam qui virtute et sapientia potest nihil, maleficio contendat necesse est. Valete diu in montibus vestris cum Antichristo nostro, omniumque nebulonum ac sycophantarum, lemorum etiam et strygum patrono.
30 Wormaciæ ex porcina Iudeorum synagoga.

⁴ na9 2. sed ipse Ortvinus correxit.

7

*‘Ast ego, quæ divom incedo regina Iovisque
 Et soror et coniunx ...’ Verg. Aen. I. 46. sq.*

4.

¶ *Gog et Magog**Doctori Grytz omnibusque Obscuris*

.S. P. D.

*Antichristum nostrum aut potius vestrum, expeditum in vario crimi-
num genere adolescentem, nonis nuper septembribus in iucundissimum
Veneris montem, tanquam ad mercaturam omnium nequitiarum cum As-
c iij modeo || nostro transmisimus. Non dubium, quin ab omnibus erumnis atque
angustiis vos sit quamprimum liberaturus. Interea temporis neque blas-
phemis parcite neque imprecationibus. Vult enim sibi Antichristus tales 10
habere apparitores, talesque suo albo milites inscribi. Ceterum ut ad
alia progrediamur, mittite nobis in Proserpine bigis aliquot specula ocu-
laria Ioannis Reuchlin, quæ a multis universitatibus condemnata accepi-
mus, et defensiones eiusdem, ut boni etiam viri hic nonnihil habeant quo
se oblectent. Adiiciantur et alia si quæ vobis supersunt eiusdem generis 15
inutilium contentionum fragmenta. Volumus quoque schurriles vestras
epistolas a sede apostolica iampridem condemnatas, nobis in quadrigis
mitti, ut illis Antichristus noster non illepide institutus, blasphemis et
irrisionibus abundet, omnemque turpitudinis ac maledicentiæ artem (mul-
tum est enim a teneris consuescere,) puer non ignoret. Postremo dum 20
steteretis ante reges et præsides, nolite cogitare qualiter aut quomodo libri
omnes vestri sint ultra Caspios montes transferendi. Præsto vobis erunt
cacodæmones ipsi, in nostrorum montium radice, qui hanc librorum sar-
cinam dicto citius nobis præsentabunt, quum eque ac nos istiusmodi le-
nociniis delectentur. Salutant vos sorores Antichristi, vestræ consobrine, 25
Temeritas, Arrogantia, Impudentia, Cæcitas, Obstinatio, Desperatio, He-
resis et Blasphemia, quas si rite honoraveritis, ita etiam, ut in omnibus
vos nequitias et sceleribus expeditos habeamus, magna proculdubio ab
Antichristo (cuius et vos præcursores estis) donaria recipietis. Valetè diu
et pergite ut cepistis, ne sacrosancta sedes apostolica falsum dixisse vi- 30
deatur, ubi vos filios iniquitatis esse decrevit. Ex Caspiis montibus.
Anno tertio.*

5.

¶ *Nicolaus Loripes**Coridoni Lusco*

35

.S. D. P.

*O Coridon, Coridon, quæ te dementia cepit.
Alba ligustra cadunt, vaccinia nigra leguntur.*

²⁰ Cf. Verg. georg. II. 272. ³⁷ Cf. supra ep. I. 30.

Hęc sunt verba divi Vergilii, patris nostri et poetarum omnium parentis, quem tu minime intelligis. Hunc etiam locum noster exponens Ollilambius divino præditus ingenio, libro .XXV. de natura rusticorum et nebulonum ac pseudo christianorum vafriçiiis, vult per Coridonem (id quod commentatores in hunc usque diem ignorarunt) umbrosum Dianę intelligi venatorem, qui in Cyntho et Helicone, sacris Musarum montibus, albos volens cuniculos capere, corvos ac nycticoraces cepit. Quę res quam sit iucunda auditu, nemo prorsus ignorabit. Quapropter te oro atque obsecro, ut ere etiam calchotypo imprimi actutum faciās, ne tam necessaria cognitu ceteros nostrę sortis homines prætereant. Nam argutuli quidam, novarum rerum (quę nusquam sunt) indagatores, dum nova cudere posteritati satagunt, in aliena nimis et futilia dilabuntur. Vale Delphis. ex Phebadum spelunca sacerdotum. Te plurimum salutat nostra Calliopea. Iterum vale.

6.

¶ *Coridon Luscus*

Nicolao Loripedi

.S. P. D.

Sunt complura in nostrum Maronem commentaria, sunt infiniti per totum pene terrarum orbem interpretes, at nemo illum plene intelliget, nisi et nova Obscurorum Reuchlinistarum, doctissimorum quidem in fabulis virorum, glossemata perlustraverit. At mihi nuper tua multum expositione iactabundo ac plane importuno Theologus quidam et eruditus et vehemens, sese in Sibyllinis foliis aliam deprehendisse respondit. Carmen (inquit) illud Vergilianum, 'Alba ligustra cadunt' et alia quę sequuntur, vulgares poetę non intelligunt. Divinus enim ille Vergilius (ut non remulco sed plena utar velificatione) infelicissimos nostrorum temporum dies, ex singulari quadam native virtutis industria luce clarius prævidit, quibus vel Paulo teste, obscuri ac degeneres quidam poetę sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria coacervabunt sibi magistros prurientes auribus. Auditum etiam suum a veritate avertent et ad fabulas convertentur. Postremo subiunxit idem ille theologus, 'Alba ligustra' (hoc est omnium pene sanctorum scripta doctorum, una cum evangeliiis Christi et apostolorum canonibus) 'cadunt' (id est parvi ab Obscurestimentur et ob styli atque orationis humilitatem non habentur in precio) 'Nigra' vero 'vaccinia' (hoc est fabule, convitia, infamationes, mendacia, blasphemię, hereses, et id genus alię vitiorum pestes, festive saltem et eleganter compositę) 'leguntur' (id est ab omnibus fere colliguntur, desiderantur, et in precio habentur, ac præclaris tum theologorum

²⁹ Paul.] ep. II. ad. Tim. IV. 3. sq.

tum iureconsultorum scriptis a levibus quibusdam ac perverse mentis hominibus anteponuntur). Quibus auditis, ego totus

obstupui, steteruntque comę et vox faucibus hesit.

Vale, mi Loripes, et theologos semper fuge, ne cęci visum recipiamus. Moguntię, ex domo quadam insigni cui coronę nomen.

5

7.

¶ Nicolaus Calumniator

Lucio Catilinę iuniori

S. D. P.

Hei mihi, nunc fugiunt vires et corporis usus,

10

Mens mea non servit, nec mea lingua mihi.

Heu miser, in nostris est nulla potentia membris,

Horum quodque suum denegat officium.

Nulla parte suos cernunt mea carbasa portus,

Nec sentire potest anchora nostra solum.

15

Nescit nostra suam quo quęrat plaga salutem,

Sepe precor mortem, mors tamen ipsa fugit.

Non abs re conqueror, mi suavissime Catilina. Nam hoc solum ex omnibus nostris iniquitatibus, blasphemiis et heresibus (ut verum tibi fatear) consecuti sumus, ut nos eque boni omnes ac publicos hostes et ec-
clesię inimicos insequantur. Quinetiam se muniunt signo sanctę crucis, quoties Obscurorum nomen ante prospectum audierint, nosque diabolos esse arbitrantur. Proh Iuppiter! proh dii immortales! quid hoc est si iniuria non est? Consolare me obsecro primo si potes die. Nam obscurus ille Charon scapha sua ferruginea nostrum aliquot intra dies octo
ad obscuras inferorum latebras per Acherontem ac Stygem ceterasque paludes est delaturus. Vale ex Hagenau Nonis nuper septembribus.

25

8.

¶ Lucius Catilina Iunior

Nicolao Calumniatori

30

Reuchlinistę et Talmutphilo

S. D. P. ||

c iij

Stulte, quid insanis? cur te dolor urget inanis?

Te sperare iubet Calliopea suum.

Temperet ergo tuos modus et prudentia questus,

Terge tuas lachrymas, disce tenere modum.

35

³ Verg. Aen. II. 774. ^{10. sqq. 33. sqq.} Versus nescio unde desumpti.

Tota via totoque cælo aberras, mi Nicolae, si arbitraris nos in saxo venditare. Non sunt nobis oculi lolio vitiati, quin et serpente et aquila acutius intueamur. Quamvis theologi nos odio persequantur, Strabonis tamen instar (ut est apud Solinum) triginta quinque milia passuum prospectare valemus. Tibi persuadeas velim bifrontes nos esse Ianos, quibus Mydæ aures affigi non possint. Nonne pilosi omnes sumus? quos natura (quæ occulte operatur) ceteris mortalibus astutiores esse decrevit. Pilosum inquam cor, cum Messenio Aristomene a Lacedæmonibus interfecto habemus. Astutia igitur nostra vincet studia illorum. Prius testudo cursu leporem vincet, currusque bovem trahet, quam ingentem nobis maliciam deserere possimus. Nec mirum. Veterem enim pelliculam difficulter exuit qui tam diu fraudibus ac malicia occalluit. Vale. ex Duldendorp. et cum ad Elysios campos descenderis, Plutoni inferorum principi me iterum atque iterum commenda.

9.

¶ Pluto Phlegetontheus

Sinoni Ululario

.S. P. D.

O dii deorum, quorum opifex paterque ego sum, quam graves mihi nuper Obscurorum lamentationes oblatae apud inferos fuerunt! Nemo prorsus cacodæmonum est, mi Sinon, qui non luctu ac merore contabescat ac carnem devoret suam. Omnes enim boni (ut audio) ac sapientes Obscurorum Reuchlinistarum genus velut pestem quandam præsensque venenum fugit. Auctores sunt theologi, qui pro ecclesia Christi ad sanguinem usque (si rite accepta recordor) legitime decertantes, pessima quæque (nobis etiam invitis) eradicare nituntur. Hem me miserum! vix sum compos animi, ita ardeo iracundia. Nihil est quod malim, quam illam totam Theologorum familiam mihi dari obviam, ut mihi iram hanc in omnes eos evomam omnem, dum egritudo hæc est recens. Satis id tandem supplicii sum habiturus, dum illos ulciscar modo. Vale ex Ténaro Laconie promontorio, ubi ad inferos descendantibus facilis patet via.

¹ Saxo 2. sacco recentiores recte; sed Faustus quoque Andrelinus, cuius Epistolæ proverbiales et morales Ortvinus compilare solet, habet 'in saxo venditare'. Maximam proverbiorum exemplorumque prolatorum partem Ortvinus ex Fausto transcripsit. ⁴ Solin.] polyh. c. 1. pag. 70 ed. Salmas. Plin. exercitt. ⁵ Cf. Val. Max. I. 8. ext. 15. ^{12.13} Duldendorp, vicus ad dextram Rheni ripam supra Bonnam.

10.

¶ *Sinon Ulularius**Plutoni Stygio*

.S. P. D.

Occurrunt animo pereundi mille figure,

5

Spes bona sollicito victa timore cadit.

O cæca nocentum consilia! o semper timidum scelus! Nullum (ut sentio) sine magno auctoramento est malum. O fortuna! o fors fortuna! quantis incommoditatibus et quibus scandalis implicati omnes sumus! Qui tibi servit, nulli fortasse servit, sed eterne (ni fallar) sibi maledictionis precipitium struit. Nemo nos nostro exonerat metu, nec tu id quidem (qui princeps es tenebrarum et Obscurorum omnium patronus) facere ullo modo potes. Si tibi machera est, nos quamprimum tuere, teque in angelum lucis (id quod te Paulus ad Corynthios facere solitum testatur) quantotius transfigura. || Quod ubi feceris, tecum ad inferos descendemus. Vale ut potes et letare cum Proserpina uxore tua et Glauca matre. Ex Noremburga Nonis nuper Septembribus.

11.

¶ *Henricus Haversack**nequitiarum licenciatus*

20

Ioanni Smoerpot præceptorì suo

.S. P. D.

Fui nuper Moguntie in consessu Obscurorum virorum, petens ab eis, ut suo me albo inscriberent. Quibus confestim annuentibus (pares enim cum paribus facillime congregantur) artem me prius histrionicam exercere volebant. Vino itaque naturam non parum adiuvante, tantum ceteris Obscuris in hac arte præstiti, quantum asino porcus ad edendum antecellit. Quapropter non possum Liberum patrem (quem Bacchum alii appellant) non laudare, et in celum usque extollere, qui me infinitis exolutum curis, semper letum esse vult et ventre distentum. Ubi enim quid est vini, haud cesso, quousque totus est gurgulio prægnans ab imo et trans gulam. Sin paucitas, vel lambo vel lingo, dum odor sagax olet. At non (ut est plerisque mos) in abditis et solitariis locis aut specubus, sed cum bonis natabus et sodalibus et similibus mei. Hoc tamen unum me plurimum excruciat et animo tranquillo esse non sinit, quod nisi

⁵ Ovid. ep. 10, st.⁶ Ibid. 13, 124.⁷⁻⁸ Null. etc.] Senec. ep. 69. §. 4.¹⁴ Paul.

II. Cor. 11, 14.

³⁴ natabo 2. an natibus?

artem etiam blasphemandi didicero, nunquam sim in doctorem nequitiarum una cum ceteris promovendus. Quod ne fiat, tui erit officii providere. Vale, ad longos Nestoris annos et Esopi patinas nobis ad cenam para, ut Baccho ac Cerere suffarcinati, ad omne malum promptiores
 5 esse possimus.

12.

☞ *Ioannes Smoerpot Daventriensis*

Henrico Haversack suo discipulo

.S. P. D.

10 Doleo in immensum, et supra quam cuiquam credibile est, interno excrucior dolore, eo quod hactenus ad saxum verba fecerim, operamque perdiderim et oleum. Infecundi quippe ingenii est (Faustus inquit) premonstrantem (quanquam illi debeatur plurimum) non excedere. Quapropter tibi gratias ago nullas, quod ultra ipsam in conviviis gesticulationem,
 15 nem, nullam blasphemandi didiceris artem. Lege, relegere, perlege apostaticas, ac plane execrabiles Obscurorum epistolas, et te in nequissimum omnium nequiciarum doctorem histriones ipsi dicto citius promovebunt. Sequere etiam impudentiam preceptoris tui, teque ad pestiferos illius mores (necesse est enim ut de me ipso in tertia loquar persona) totum ef-
 20 finge. Quod si feceris, vivum eris sycophantarum idolum omniumque vitiorum exemplar. Vale diu. Wormatię ex fetida Iudeorum hara, ubi me culices et pulices cute integra esse nunquam sinunt.

13.

☞ *Simon Drullensis*

Matthię Rupho

.S. P. D.

25 Miror equidem, quam potissimum ob causam viri boni nos Obscuros Reuchlinistas cum Dathan et Abyron a terra velint absorbendos esse, qua item moti insania nos histriones et sycophantas, ac nequissimum plane genus hominum appellare non vereantur. Hunc mihi si dissolveris nodum,
 30 dum, alterum te esse Apollinem predicabo. Vale, ex Basilea. ||

¹¹ Faustus] Andrelinus, puto. cf. adnot. ad super. ep. 8.

14.

¶ *Mathias Ruphus**Simoni Drullensi*

.S. P. D.

Explicare non possum litteris, Mathia, quantam mihi tristitiam nuper, in Iudeorum synagoga deambulanti multorum epistolę attulerunt. Scribunt enim non theologos modo, verum et optimos quosque dicere solitos, nullum esse sub cęlo tam impudentem tamque inverecundam meretricem, nullum item latronem tam inhumanum, nullumque tam discinctum sycophantam, qui nostras, hoc est Obscurorum epistolas lectu dignas velint. Nec mirum. Sepe enim stateram transilivimus. Ansam quoque largiti sumus ut male nos tractare et boni et mali omnes possint. Capra gladium quo mactetur adinvenit, Faber quas fecit compedes, ipse gestat, suoque perit indicio sorex, et in expuentem cadit quod in cęlum expuit. Nolim igitur mireris, Mathia, nos ab optimis iniquissimos et a gravissimis quibusque levissimos appellari. Cave hæc theologi resciscant Colonienses, ne laqueum nobis mendent, aut medium ostendant unguem. Vale ut potes et

*digito compesce labellum.**Ex Francfordia.*

20

15.

¶ *Castrimannus Echtnobiensis**Doctori Grytz Obscurorum præceptori*

.S. P. D.

Quamquam omnia nobis adversa sint, doctor egregie, et Isthmon perfodere non possimus, nihil tamen est quod vel theologos ipsos in aliquo timeamus. Dies enim nobis adimit dolorem. Verum enimvero quia Cumani omnes sumus, homines profecto et obtusi et hebetes, præcepta nobis aliquot salubria abs te dari postulamus, ut quemadmodum vulpes pilos non mutat suos, ita etiam et mores nostros nunquam immutemus, ne ex his esse videamur, de quibus Horatius cecinit,

Dum vitant stulti studio in contraria currunt.

Extra undam ergo et fumum, elegantibus tuis documentis, longe compelle carinam. Vale, ex Hoppenem, et quę nos vel facere vel docere volueris quamprimum rescribe.

35

⁵ Mathia. 2. Recentiores correxerunt Simon. et sic paullo post iterum. ¹⁹ Iuv. sat. I. 160. (ex Fausto).

³² Hor. sat. I. 2, 81. (ex Fausto).

16.

*Doctor Grytz**Castrimanno Echtnobiensi**S. P. D.*

5 Quemadmodum non egre patior, Castrimanne, ab omnibus fere theologis et sacrarum litterarum cultoribus contemni, ita plurimum letor a vobis omnibus, hoc est ab Obscuris Reuchlinistis, nunquam satis in umbrosa Iudeorum synagoga laudatis commendari. Excudi moralia quedam præcepta, quæ cum legeris, dicto citius obstupesces, admiraberisque, 10 quod talia a nobis edita atque adinventæ, apud te potissimum, ad Obscurorum omnium institutionem studiose observentur. Illis ergo diligenter a te perlectis divinitatem quandam in me esse intelliges, ut vere animus meus sit de cælo sumptus ignis. Hæc ergo quæ sequuntur tibi ac tuis præscripta esse volumus.

15 ¶ Canones sacros et ecclesiæ statuta nunquam observanto.

Obscurorum patronis semper obediunto.

Theologis, religiosis, et poetice ignaris reverentiam nunquam exhibento.

Cum Musarum inimicis inhumane semper versantor.

20 Adulterinum in digito anulum et torquem in collo fucatum gestanto.

Omnibus bonis calumniam inferunto. ¶

Baccho ac Venere nunquam abstinento.

c 5^b

Obscurorum epistolas et oculare speculum Ioannis Reuchlin diligenter legunto.

25 Die noctuque per vicos divagantor.

Ineptiis, blasphemis et heresibus raro aut nunquam parcunto.

Omnem maliciam libenter docento.

Arrogantiam et temeritatem pro virili colunto.

Alea et ebrietate cuncta dissipanto.

30 Raso capite, proluxa barba, laceratis caligis, et veste detruta frequenter incedunto.

Domus prælatorum tempore prandii importune visitanto.

Fatuorum et histrionum mores semper habento.

Convivio magis quam consilio se aptos preparanto.

35 Dominicis feriatisque diebus rem divinam sacramque concionem aspernantor.

Sapientum bonorumque virorum admonitiones contemnuntor.

Histrionum ac sycophantarum scholas indies frequentanto.

40 Christi evangelia et sacras litteras in malam sepe partem interpretantor.

Simplices et columbinos decipiunt.

Cum Iudeis et hominibus nequam quotidianam consuetudinem habento.

Cum sacco per civitatem epigrammata cantanto.

Gladium et sicam truculenter ferunto.

Nemini gratitudinem exhibento.

5

Creditoribus fidem nunquam servanto.

Blasphemare et in bonos invehi assuescunto.

Apparere magis quam esse decertanto.

Domum indies vinariam, ganeasque ingrediuntor.

*Morituri nihil unquam executoribus relinquunt, sed solis dumtaxat
hominibus multum debento, animamque tandem apud inferos
sepeliunt.*

¶ *Ad hæc cum quotidiana exercitatione melius sit nihil, et rectissime a Cæsare dictum sit omnium rerum magister usus, atque altera ab Aristotele natura, hunc ab Obscuris morem servari volumus, ut singuli
suum sibi habeant sive kalendarium, sive diarium, seu malis ephemerida
cum Græcis dicere, Quo in libello quotidie, pro suo quisque in studiis et
profectu et ordine, quædam id genus documenta vigilanter adnotent,
quamvis sepenumero exigua, ubi tamen in summam coaluerint (facilius
enim tritico lolium crescit) non parum profutura. Quid multis? Rece-*

ptui nunc canendum est. Nam teste Horatio,

Quicquid præcipies, esto brevis: ut cito dicta

Percipiant animi dociles, teneantque fideles.

Hoc solum adiiciam quod Iuvenalis nobis scriptum reliquit,

Aude aliquid brevibus Gyaris et carcere dignum,

25

Si vis esse aliquid.

Vale ex bicipiti Parnaso et dii nos quamdiutissime conservent.

17.

¶ *Ioannes Grap poeta novellus*

Arnulpho Codriano philosophorum omnium philosopho

30

.S. P. D.

*Legi nuper apud Aristotelem primo physicorum tria esse (proh pudor
turpe est dicere) rerum prima principia, materiam, privationem et for-*
mam. ¶ *Alio item in loco, Solem et hominem generare hominem. Quæ si
vera sunt, ridicula mihi prorsus esse videntur, quum neque in epigram-*
matibus Martialis, neque in satyris Horatii, aut id genus aliis poetarum
libris hæc ita esse legantur. Tenes sententiam meam. Quapropter

²¹ Hor. art. poet. 335. sq.

²⁵ Iuv. sat. I. 73.

²⁶ aliquis Iuv.

*si tu quid nosti rectius istis,
Candidus imperti: si non, his utere mecum.
Vale, ex rure suburbano, ubi me culices et pulices animo tranquillo esse
non sinunt.*

18.

¶ *Codrianus philosophorum philosophus
Ioanni Grap Apollinis et Musarum alumno
.S. P. D.*

O curas hominum! o quantum in rebus inane est!

Quid obsecro tanti facis philosophi in physicis enigmata, quæ Oedipodes ipse non solveret. Fumosum profecto rancidumque lardum sapit, qui veterum magis philosophorum quam poetarum sententiis delectatur. Martialis scommata et Ovidiani Amores una cum Propertio atque Tibullo tantum ceteris philosophiæ documentis præstare videntur, quantum mulus asino antecellit. De his ego philosophis loquor, quos sacræ theologiæ doctores et alii liberalium disciplinarum magistri plus equo venerantur. Ne tamen ad parietem seu potius ad mortuum verba fecisse videaris, aut surdo fabulam in tuis ad me litteris recitasse, Errat vehementer Aristoteles, materiam, privationem et formam tria ponendo rerum principia. Ego potius aerem, terram et mare collocavero. Ex aere enim pluvia in terram cadit, quæ iam iterum atque iterum inebriata, leones, apros, oves et boves, omniaque nobis ceterisque mutis animantibus necessaria producit. Mare vero pisces largitur, ne quadragesimalibus diebus in via deficiamus. Solem autem et hominem generare hominem, impossibile est, sed rectius virum et mulierem in geniali lecto id facere solitos crediderim. Hæc enim facilia intellectu sunt, quæ Scotus ipse, quem alii subtilem appellant, et Albertus Magnus nunquam intellexere. Vale ex montibus Riphæis octogesimo nono idus Septembres.

19.

Adrianus Sinkensis

*Simeoni Lulliano poetæ decies laureato
Salutem nullam dicit.*

*Non mihi si centum lingue sint, oraque centum,
Ferrea vox, omnes scelerum comprehendere formas,
Omnia penarum percurrere nomina possem.*

Quis unquam credidisset, mi charissime Simeon, poetam poetæ, aut

¹ 'Siquid novisti rectius istis' etc. Hor. ep. I. 6. i. f. ⁹ Pers. sat. I. 1. ³³ linguæ centum Verg. Aen. (ex Fausto). ³⁴ comprehendere Verg. ³⁵ possim. Verg.

oratorem oratori vel fuisse vel esse contrarium? Quid turpius? quid infelicius? quid abiectum magis, quam proprio perstringi gladio et a suis insperato confundi? O nos miseros atque infelices Reuchlinistas, qui sedentes in tenebris et in umbra mortis, multa nobis ac nostrę tandem professioni adversa experimur. Campanus enim (hei mihi, vereor scribere) in sua ad Cardinalem epistola, nos fortasse Obscuros in spiritu redarguens, 'Quid enim dolus (inquit) nisi poetarum mendacia absurda et venefica, quibus mulcentur aures, animi dicipiuntur. An possit quisquam non falli si poetas sectetur, qui non investigatores, sed et confectores atque inventores fuerunt mendaciorum? An esse non lascivus, si inter illorum fabulas cantilenasque versetur, refertas pruritu et titillatione voluptatum, libidinum, flagitiorum? Nam quod tu flagitii || genus in poetis non invenes extolli et prædicari? Digni illi quidem qui et vates et divini dicerentur ministri eorum deorum quos habebant, profligatissima et perditissima quęque postulantes, si modo erant hi dii, et non stultitia potius eorum qui hæc confinxissent, referentes omnia ad appetitum quisque suum insanum et amentem'. O Lulliane, o Simeon Lulliane, quam nos hæc verba perstringunt et indelebile nobis scandalum mortemque sempiternam minantur! Sed quę sequuntur? 'Finxerunt sibi sermones nequam poetę, Locutum est mendacium os illorum et secuti sunt vanitatem, Ad increpandum verba concinnant et sermonem protulerunt inventum, et tamen nescio quam sibi persuadent gloriam nominis, quę nihil est profutura si comparetur. Poetarum igitur insignem stultitiam persancle carpens Hieremias, Ecce (inquit) vos confiditis in sermonibus mendacii, qui non proderunt nobis et secuti deos alienos in Balaam, hoc est in voraginem et præcipitium declinatis'. Ad unguem Hieremię sermo poetas irridet, quorum totidem dii sunt quot nuge. Ita perniciosi sibi poetę, perniciosi et ceteris si lectitentur. Tam potest quisquam inter illorum scripta non enervari, quam in igne non uri, in aqua non perfundi, in pice non sordidari. Etenim qui tangit picem, inquinabitur ab ea, et perdifficile est inter impudica verba fieri non impudicum. Extollunt omnes una voce poetę voluptatem, ea se illaqueari cupiunt, eam auro et regno potiore arbitrantur, hanc prædicant, hanc complectuntur, quorum unus ex præcipuis, dum huic vacat, regum, inquit, magnę despiciuntur opes. Alter magister ille, quem dixi media in Venere extinguere ait cupere, ut rite meis consonet, ut qui vixit perdit, moriatur perditissime, ut quisque tali veniens in funere dicat,

Conveniens vitę mors fuit ista suę.

Vergilius non modo legendus pueris, sed imbibendus figendusque memorię, sed censetur dumtaxat pueris, qui ornatum possint capere et ele-

²⁴ Ier. VII. 8. ²⁹ in p.] infici 2. ³³ unus] Tibull. I. 8, 34. ³⁸ Ovid. Amor. II. 10: i. f.

gantiam lascivię nequicquam sentiant, aut si sentiant, non corrumpantur. Sit igitur lumen verum, idem Campanus ait, quod afferimus, dirigat non precipitet, ne qui ad lucem positi sumus aliorum, ipsi obtenebremur. Deus qui dixit de tenebris lumen splendescere, ipse illuxit in
 5 cordibus nostris ad illuminationem scientię claritatis dei, non poetarum, non nugarum, non mendaciorum. Eramus tenebrę qui in his fabulis versabamur, facti sumus lux, qui e tenebris ad cęlestia, ex mundo ad Christum commigramus'. Hęc ille. ¶ Senecam quoque audiamus libro de beneficiis: 'Ineptię inquit, poetis relinquuntur, quibus aures oblectare pro-
 10 positum est et dulcem fabulam nectere. Sed qui ingenia sanare, et fidem in rebus humanis retinere, ac memoriam officiorum animis ingerere volunt, serio loquantur et magnis viribus agant'. Adest Cicero qui libro .11. de divinatione, nihil vult esse in philosophia commentitiis fabellis loci. Et commentator super .11. metaphysicę Consuetudinem audiendi apologos
 15 et maxime fabulas impedimentum esse vult in cognitione veritatis. Postremo Hieronymus noster in epistola de duobus filiis: 'Demonum (inquit) cibus est carmina poetarum, secularis scientia, rhetoricorum pompa verborum'. 'Nulla ibi saturitas veritatis, nulla iusticię refectio reperitur. Studiosi earum in fame veri et virtutum penuria perseverant'. ¶ Hęc
 20 itaque et id genus alia multa, quę brevi huic epistolio || commendanda non sunt, in nos Obscuros homines et degeneres (sic enim me loqui vult conscientia) Reuchlinistas, non obscure dicta videmus. O tremendum ergo apud inferos Plutonium! O funestam cacodemonum turbam, quorum proh dolor instinctu maligno, tam obscena in nostris epistolis, non in
 25 viros modo prestantissimos et optimos, verum in salvatorem nostrum ac sanctos eius, turpissima quęque, pice etiam ac sulphure tetriora hereticorum more simul effudimus. Nullus enim locus (ut audio) intra oceanum est, ubi nostrę non sint visę epistolę, ubi inquam nostra in ecclesiam dei scommata, et pestilentes quędam in Christum eiusque matrem blas-
 30 phemię, ac mille tandem contra omnes bonos mendacia non habeantur in precio, apud eos maxime qui poeticis figmentis obbrutuerunt, nobisque sunt quamsimilimi. Transcenderunt enim Alpes execrabiles illę nostrę epistolę, montesque Armenios, Caspios etiam et Riphęos, ac totum pene terrarum orbem cęca omnium nequitiarum nube ac tartareo impudentię
 35 fumo longe lateque obumbrarunt. Quapropter sanctissimus in Christo pater ac dominus noster Leo papa decimus non immerito nobis Obscure Reuchlinistas maledixit, nec nobis solum, verum etiam cunctis nostrarum invectivarum impressoribus, venditoribus, conservatoribus, illasque tri-

⁸ Senec. de benef. I. 4. i. f. ¹⁰ sed] at Sen. ¹¹ ac om Sen. ¹² Cic. de div. II. 38. ¹⁶ Hier. ep. ad Damas. de II fil. XXI. (al. 140.) §. 13. ed. Mart. I. p. 75. sq. ¹⁷ scientia] sapientia Hier.

duum intra post apostolici decreti notitiam comburere differentibus. Vi-
deo igitur nos et miseros esse et infelices, omniumque criminum genere
delibutos ac plane suffarcinatos, brevique, (ni Gog et Magog una cum
Antichristo suo vel potius nostro nobis presidio sint) ad inferos caterva-
tim descensuros. Vale ut potes, et suavissimis tuis litteris me quampri-
mum consolare. Quod si non feceris, Delphos petam, nostro Apollini
Musisque novem cuncta relaturus. Ex Cremona nonis nuper Septem-
bribus.

20.

☾ Simeon Lullianus

10

Adriano Sinkensi

.S. P. D.

Quid tibi vis? calido sub pectore mascula bilis

Intumuit, quam non extinxerit urna cicule.

Accepi litteras tuas, charissime frater, nonis ad me nuper datas se-
ptembribus, quas profecto (sic me dii conservent,) vel Nessø per te san-
guine, vel Hydrino ab aliis veneno tinctas crediderim, sic mortiferis qui-
busdam in nos aculeis, atque amarulenta prorsus in Obscuros reprehen-
sione et vivunt et spirant. Tibi igitur attice ad me litteras danti, la-
conice tandem respondebo. Antonium ego Campanum (virum alioqui et
eruditum et excellentem, clarissimum quoque tum oratorem tum poetam)
a theologis fortasse aliquot senio confractis et christianæ fidei cultoribus
facile seductum crediderim. Ad Hieronymi præterea atque Senecæ paræ-
miam, nihil est quod hoc tempore respondeamus. Ego enim qui nonies
a Musis et semel Apolline, in Cyntho, monte quidem et sublimi et aspero,
laurea coronatus sum, salutiferam (quam aiunt) theologorum redargutio-
nem pati non possum. Singula enim regio suos habet cantus, et quis-
que suo vivit more. Ad inferos autem cum descenderis, primum mihi
in Elysiis campis, illuc tandem venturo, locum obtinebis. Valeamus ita-
que ut possumus, quando ut volumus non licet. Ex Helicone, Musis
novem una cum Apolline chorisantibus. ||

dj^b

21.

☾ Pigmalion insanus

Henrico iuniori

.S. P. D.

35

*Moriturum credo risu fuisse Democritum, si nostras olim epistolas,
quas Obscurorum inscripsimus, et alia id genus nostrorum contribulium*

¹³ Pers. sat. V. 144. sq. ²⁴ nonies sic 2.

deliramenta lectitasset. Sed hoc me plurimum conturbat, quod viri boni et verbosos nos esse dicunt et nugaces, omnigenisque tormentorum generibus interimendos. Quid multis? Quantum mihi videre videor, si Troes unquam fuimus, hoc est vel fortes vel strenui, Mysorum certe nunc ultimi sumus, quos despicabiles in primis et ludibrio quondam habitos non ignoramus. Vale cum tuis, et cras responde, ne in mediis sitibundus undis cum Tantaloe exarescam. Ex urbe Treberica pridie idus septembres.

22.

¶ *Henricus iunior*

Pigmalioni suo

S. P. D.

*Rumpor et ora mihi pariter cum mente tumescunt,
Pectoraque inclusis ignibus usta dolent.*

Miror te hominem audacem ac plane temerarium urbem ingressum Trebericam, qui in nostris scripsisti epistolis Christi tunicam vestem esse antiquam et pediculosam. Recte igitur tibi Insano nomen, qui sanus nonnunquam tantam incurristi insaniam. Revertere, Pigmalion, revertere, ne carnifex illic sanguinarius te supinum in furcam suspendat. Quod autem de Abderite philosopho scripsisti, non possum non probare. plerique tamen (ut audio) credunt magis, illum si ab inferis resurgat, nobis derisui ludibrioque futurum, novorumque simul criminum materiam prebiturum, utpote qui pro nostra inveterata libidine et malicia prorsus indies infinitum excrescente, non solum stultitia et temeritate nostra contenti sumus, sed prudentiam quoque, si qui prudentes sint, sapientiamque contemnimus, et quorum vereri debemus auctoritatem, presentiam frequenter irridemus. Vale diu et deos ora immortales, ut nos perpetuo ab invidorum livore defensent. Ex templo Dianę Ephesinę.

23.

¶ *Ioachim Carbunculanus*

Ioanni Buffelino.

Preterii nuper Colonię theologorum scholas, celebres profecto et magis quam ipse putaram bonis omnibus venerandas, ubi inter disputandum nonnulli aderant, et hi quidem de caliginosa Obscurorum Reuchlinistarum cohorte, sub vapido mediusfidius pectore astutam gerentes vulpem.

¹² Ovid. epist. VIII. 57. sq. ¹³ Tebericā. 2. ³⁴ Cf. Pers. sat. V. 117.

Qui cum perfricta fronte et obstrepero simul clamore poetarum fabulas solamque eloquentiam (ut nostra fert consuetudo) syllogisticis theologorum disputationibus anteponerent, Doctor quidam Silicernius, censorium representans Catonem, 'Nihil', inquit, 'cum fidibus graculo, nihil cum amaricino sui'. quo expressissime (ut sic dicam) et solerter significatur, ne-⁵ que melodiam avibus obstreperis, neque unguenta porcis convenire lutosi. Fabulis igitur assueti, et sæcularibus solum delibuti litteris, gravissima queque et divina contemnunt. Quod quam sit flagitiosum, nemo prorsus sapientum ignorat. Legunt etenim (at nesciunt tamen) holitorem sæpius (ut est in proverbii) opportune loqui, sordidoque in panno sapientiam¹⁰ nonnunquam latitare, quæ calamistratam non desiderat orationem, levibusque poetarum figmentis tantum præstare creditur, quantum animi cor-
 dij^{ij} poribus et bestiis homines antecellunt. His itaque peractis || et immo- dica nobis confusione oborta, tristes una aufugimus, et id quidem hospite non salutato. nam si graves illi viri nos leviculos deprehendissent, gra-¹⁵ ves proculdubio nostræ temeritatis penas in scalis dedissemus. Vale diu. Bonnæ ex domo antiquæ mulieris, quam vulgo Nisam appellant, quæ nos esurientes implevit rapis et divites dimisit invitatos.

24.

¶ Ioannes Buffelinus

20

Ioachimo suo

.S. P. D.

O funesta dies, o lamentabile tempus!

O furor, o rabies, o detestabile virus!

O dolor, o regum impietas, o mortua virtus!

25

Exclamare non immerito possumus, mi suavissime Ioachim, eas nobis in tenebris illusiones oboriri, quas insani homines ferre neutiquam possent. Quapropter ut huic rei propius accedam, eadē tibi audienda est historia. Peroranti mihi nuper Moguntiæ de litteris politioribus, eas-
 que cunctis tam veterum quam neothericorum disciplinis antepONENTI Theo-³⁰ logus quidam et canicie venerabilis, et sermone (ut verum fatear) unus omnium modestissimus, 'Oratio', inquit 'venusta et perlegans, non habens dignam auditu sententiam, ridicula est planeque volatilis, inculta etiam ac strepitu exhibilanda auditorum. Nam sicuti corpus vivum nobilius est non vivo, sic etiam oratio gravis et humili contexta filo, elegante³⁵ nobilior est non gravi. Itemque quemadmodum corpus non vivit in quantum corpus, sed per id (alias enim omne corpus viveret) quod nobilius

¹⁰ proverb.] ap. Gell. N. A. II. 6, 9.¹⁷ Nisa] = Agnes.

est, puta animam, ita etiam oratio, magis verborum pompa quam sententiarum gravitate exurgens, exanimis est penitusque reiicienda, præsertim si bonos lacessere, malis adulari, ac suos tandem errores, vel insaniam potius, per omnes impudentiæ numeros defensare non erubescat.
 5 Hęc me invitum audire viri coegit auctoritas, quę si talpis tenebricosa, lyncibus tamen (ut illi volunt) perspicua satis esse videntur. Ego autem quod scire cupis, illis nequaquam assentior, etiamsi veritatem ipsam, millesies cęlo delapsam (obstinati enim in malicia cum diabolis sumus) luce clarius intuerer. Verum hęc alias. Quod præterea Coloniam insa-
 10 lutato hospite reliqueritis, nihil mihi potuit vel auditu iucundius, vel laude magis dignum referri. Hoc enim nobis semper agendum esse, in statutis nostris provincialibus, a doctore Grytz nuper editis, apertissime continetur. Postremo autem vos plurimum laudo, extollo, atque magnifico, quod sola fuga vestrę incolumitati tam ingeniose prospexistis. Quod nisi
 15 factum fuisset, sacco forsitan illic vos cathegorico inclusos in Rhenum coniecissent. Vale cum tuis quam diu voles, tam diu autem velle debetis, quoad te obscurum Reuchlinistam esse non penitebit.

25.

☞ *Antipho Castronius*

Ioanni Corvino

.S. P. D.

Rogasti me sepenumero per litteras, Corvine, ut epistolam Ioannis Pepericorni, ad summum nuper pontificem missam, tibi pro nostro in te officio legendam procurarem. Respondebo igitur petitioni tuę, quamquam et
 25 id pro nostro in te officio (ut verbis utar tuis) facere neutiquam debuisssem. Nec mirum. Quid enim stultius, quid dedecoriosius, quid iniucundum magis, quam tyronis gladio militem confodi veteranum? Capnio-
 30 zoilus profecto est et publicus Iu||dęorum hostis, qui in sua etiam ad san-
 ctissimum defensione ita nos omnes rebus vincit necessariis, ut bonis
 35 omnibus ludibrio esse videamur. Atqui sic a summis eruditissimisque viris accepimus, eundem Pepericornum (etsi rumpantur illa Codro) tanta virtute, tantaque præditum humanitate, ut laudem potius bonorum quam insignium meruerit Reuchlinistarum contumeliam, qui seipsos Obscuros ultro dici voluere. Nam qui animas quatuordecim diabolo subtraxit, et
 40 Christo consecravit, eum in fide catholica syncerum esse dicamus necesse est. Hoc credi iubet veritas, quę quantam (etiam inter malos) habeat vim non ignoras. Verum hac de re satis, tu quę scribat intueri, et nos ut soles ama. Vale diu. Romę ex nostris ędibus, XVI. kal. octobres.

*Epistola Ioannis Pepericorni.**Ex teutonico in latinum translata.*

¶ *Beatissimo in Christo patri domino nostro, D. Leoni divina providentia pape .X. Reverendissimisque Cardinalibus Ioannes Pepericornus olim Iudeus, nunc vero christianus omniumque minimus, post pedum atque manuum oscula, sese totum subiicit et auxilium adversus impiissime scribentes humiliter implorat.*

Beatissime pater, quamquam minime dignus sum, ut vel ad sacratissimos pedes tuos, vel ad celsissimam tue sanctitatis sedem verba profundam, tamen quia Reuchlinistarum nuper quorundam (quos Obscuros¹⁰ vocant) contumelia falsissimisque quibusdam invectivis, extimus pene factus sum ab ovili tuo Christi vulneribus septo, non possum non sperare et firmiter credere, quin si Neophitus ipse veritatem proposuero, et per viam regiam ambulando instar divi Pauli synagogam sathanæ et colluvionem Iudeorum execrabilem tortuosumque labyrinthum pro mea¹⁵ parvitate suppressero, immortale sim cum beatis præmium habiturus, nec minorem etiam gratiam in oculis sanctitatis tue. Verum enimvero cum sub hoc orbe lunari Christi vicem perbeate in terris geras, et alterum nobis deum representantes, personarum acceptor esse non potes. Sed quo me vertam præ dolore? Quibus supplicabo? Quos miser ipse implorem?²⁰ Te mediusfidius patrem beatissimum quem admiranda probitatis omniumque virtutum merita et incorrupta vitæ integritas ad supremam atque inaccessibilem pene mundi cathedram, iure optimo extulerunt, qui et misericordia dignis misereri, et superbos debellare, pro tua moderatione atque iusticia quamoptime didicisti. Ceterum, beatissime pater, ut ad²⁵ rem ipse paulatim declinem, Postquam serenissimus noster Imperator, omnium litteris atque linguis extollendus, universitatibus aliquot, Archiepiscopi etiam Moguntino, itemque et hereticæ pravitatis Inquisitori, ac Ioanni denique Reuchlin, legum doctori, iam pridem demandasset, ut quid de libris Iudeorum quibusdam scandalosis et in ecclesiam dei blasphemis agendum foret, ad salvatoris nostri honorem omniumque regenera-³⁰ torum salutem quantotius deciderent, Cumque omnes excepto Ioanne Reuchlin, velut uno ore ex instinctu spiritussancti pro Christo et loque-

d iij rentur et scribe||rent, solus ipse inventus est, qui (ut multarum universi-
tatum testimonia probant) Iudeorum perfidiæ magis quam sedi apostolicæ³⁵
aut sacratissimo fidei negotio in sua consultatione adhereret. Taceo (proh pudor nefas est dicere) quod in eadem sua consultatione (quod postea speculum oculare est appellatum) me nuper in Christo feliciter baptiza-

¹ Est hæc epistola Pepericornianæ Defensionis contra famosas O. V. epistolas principium. Cf. supra p. 83. sq.

tum, nullis meis demeritis (quia alter alterum non noverat neque viderat unquam) quovis modo præcedentibus apud C. M. male tractarit, verissima quædam contra me pro Iudeis falsissime improbando. Quapropter mihi proh dolor sic curarum omnium libero, nihilque fraudis inopine cogitanti, respondendi stylum vel invito obiecit, quo semper is qui læsus est prior (quamvis etiam intra infimos omnes esse homines videatur) tueri sese, et id quidem duce natura, non instrenue ab adorientibus potest. Multis itaque id genus aliis rebus ac clausulis (quæ in nostra ad tuam sanctitatem defensione prolixius continentur) non indecenter omissis, hoc solum adiciam, quod ipse Ioannes Reuchlin et sectatores eius Cæ. ma. mandatum, de silentio ultro citroque observando, non solum non observarunt, velut nostrum epitome sive summarium explicat, sed ne tuæ quidem beatitudinis solenni decreto parentes, in me alogum, atque optimum quemque e nostris, supra quam cuiquam credibile est, in execrabilibus suis epistolis, quas Obscurorum inscripserunt, per omnem impudentiæ contumeliam, omne virus sonticum, velut polylogi turpiter expuerunt. Verumtamen, quia (ut fides nostra catholica habet) nullum sine auctoramento est malum, iidem nescio qui perduelles Reuchlinistæ minime natura cicures, manifesta phrenesi in me ovem misellam (et id quidem absque suorum nominum professione) crudeliter debacchantes, iustas merito penas darent, fedam suorum orium graveolentiam et voce et scriptis revocantes. Irritatus igitur et coactus librum quendam in Christo edidi, quam vulgo apologiam vocant, tibi que patri beatissimo, vobisque reverendissimis Cardinalibus perlustrandum ac defendendum hoc pacto nuncupavi, ut vera mihi auxilium, falsa autem severam sine gratia censuram administrent.

Tuam itaque sanctitatem velut domini nostri locum in terris tenentem ac ministram et ducem universalis ecclesiæ suppliciter invoco. Te certum et indubitatum beati Petri successorem imploro, ut me christianum intra septa tua cum ceteris latitantem, et infinitis pene iniuriis enectum, a lupis rapacibus lacerari non sinas. Vos quoque reverendissimos dominos cardinales veros iusticiæ patronos appello, vos obtestor, vos obsecro, ut veritatem profitenti et indigne a malevolis læso, salutis opem præstare velitis. Quod si feceritis, plures proculdubio Iudei ad fidem nostram convertentur. Nam qui animas quatuordecim e tenebris cæcorum ad veritatis lumen traduxi, nullam commerui christianorum contumeliam. Vale feliciter pater beatissime, vosque reverendissimos ecclesiæ primates, verus deus verusque dei filius quamdiutissime conservet.

² C. M.] Cæsaream maiestatem. ¹⁷ Cf. p. 370. v. 7. 8. ³⁰ iniurijs 2.

26.

☞ *Ioannes Corvinus**Antiphoni suo*

.S. P. D.

O magna vis veritatis, quæ contra omnium ingenia, calliditatem,⁵ solertiam, contraque factas (ut Tullius ait) omnium insidias, facile se- ipsam defendit. Si enim et innocentes et boni existimari volumus, non solum || nos abstinentes (ut est apud eundem) sed etiam nostros comites¹⁰ præstare debemus. Primum igitur omnium tanta nobis opera danda est, ut eos habeamus amicos, patronos etiam ac defensores, qui nostræ famæ capitique consulant. Denique si in his ipsis prudenter deligendis spes ipsa nos fefellerit, ut vindicemus, multarumque universitatum Theologos suppressimus, missos facere consilium est, et temeritate dumtaxat atque mendaciis (ut in hunc usque diem fecimus) pro virili decertare. Litteras autem Pepericorni, quas ad me infaustis dedisti avibus, lachrymis¹⁵ prope delevi. Nam tanta mihi innata est malicia, ut veritatem ipsam contra Ioannem Reuchlin triumphare, pati neutiquam possim, etsi Lactantius Firmianus libro primo divinarum institutionum nullum esse voluerit animo cibum suaviorem, quam veritatis cognitionem. Cave præterea de numero nos esse Obscurorum Christiani intelligant, ne veterum consuetu-²⁰ dine, viri fortes, acrioribus suppliciis civem perniciosum quam hostem acerrimum persequantur. Vale diu. nec tuorum te peniteat delictorum. Ex Heydelberga.

27.

☞ *Ioannes Iambicus*

25

Bartholomeo Sapphico

.S. P. D.

Vetus mihi tecum, ac stabilis (ut nosti) semper consuetudo fuit, quæ nec temporum calamitate, nec livore peribit invidorum. Te igitur oro atque obsecro, ut aliquot mihi carmina ad convivalem nostram mensam³⁰ suspendenda componas, quo et plenum nobis sapiat vinum et cum Libero patre, liberi a Theologis esse possimus. Vale specimen Obscurorum.

⁶ Cic. or. pro Cæl. 26.¹⁷ Lactant.] Div. inst. I. c. 1.

28.

¶ *Bartholomeus Sapphicus**Iambico suo S. P. D.*

Reddite mihi sunt iucundissime littere tue, quibus minus libere quam oportet ab amico petis, ut carmina tibi aliqua mittantur ad mensem frontispicium depingenda. Quocirca cum, teste philosopho, frustra fiat per plura quod paucioribus absolvi possit, unico dumtaxat Lucilii versu (quem Atteius Capito facit plurimi) tue satisfaciam expectationi. isque tandem est:

10 Vivite, lurchones, comedones, vivite ventres.
Vale, decus Obscurorum, et nos amare persevera.

29.

¶ *Machaon Gurgulio**Philippo Ligurario**.S. P. D.*

15 Intellexi commentaria quedam esse edita in duodecimum physicorum Aristotelis et in sextum de anima, que ut brevi habeam, tui erit officii providere. Est enim mihi a Valeriano urbis prefecto, ordinaria nuper in illis lectio assignata, cui respondere, et theologis reniti, nostrum est
20 institutum. Vale et te amantem redama. Tubinge .IIII. Idus octobres.

30.

¶ *Ligurarius**suo Gurgulioni**.S. P. D.*

25 Que a me petis in Aristotelem commentaria, vidi nunquam. Cave id viri olfaciant sapientes, ne ridiculum nos esse genus hominum arbitrentur, neve tu cum Phyllide Ovidiana insperato exclamites,

Heu patior telis vulnera facta meis.

Duodecim Physicorum liber,

30 rara avis in terris, nigroque similima cygno.

Si autem Theologi nos tam rudes philosophie intellexerint, actum de nobis

⁶ Vult Arist. polit. VI. 6. sq. ⁷ Lucil. ap. Non. Marc. p. 10. ed. Mercer. ¹⁶ duodecim scil. Physicorum et sextus de Anima numeri maiores sunt quam illa opera continent. ²⁷ Ovid. ep. II. 48. ³⁰ Iuv. sat. VI. 165.

erit. Nam quid Picus Mirandula de levibus quibusdam grammatistis ad Hermolaum scribat, non ignoras. Vale, Gurgulio, tibi que persuade, unam eandemque in malis animam nostris inesse corporibus. ||

D 4

31.

¶ *Andreas Castrimergius*

5

Oswaldo Flockano

.S. P. D.

Librorum copia me plurimum delectat, mi Flockane, hoc tamen unum procul excellit atque eminet, non solum quia maius, aut factum egregium, sed quod per ingentes librorum fasciculos, et onerosam fabu-¹⁰ larum congeriem, theologos aliquando convincere possimus. Te igitur et hortor et moneo, ut novo aliquo opere, recens impresso, nos donare non dedigneris, etiamsi idipsum multiplici lingua sit editum. Vale.

32.

¶ *Flockanus*

15

suo Castrimergio

.S. P. D.

*In nova fert animus mutatas dicere formas
Corpora, dii, ceptis (nam vos mutastis et illas),
Aspirate meis.*

20

Do tibi dono, Marcolphi, dialogum, quem Cornutus Sibarita ex latino nuper in grecum transtulit, ita etiam ut nunc atticam videatur redolere lucernam. Ego autem longius per cancellos videns, illum continuo ex greca lingua in scoticam, ex scotica in ligusticam, ex hac item in bohemicam, sclavonicam, goticam, babyloniam, egyptiacam, non sine²⁵ magno labore nocturnisque vigiliis traduxi. Habes igitur novum a me munus, frater charissime, mea quidem sententia magnum et Obscuris omnibus quammaxime accommodatum, sed perinde erit ut acceperis, quanquam et insipientes ipsi suam hinc sapientiam liquido haurire queant. Cave tamen hoc tam obstupendo tamque egregio abutaris dono, ne ex³⁰ nova radice novum oriatur adagium, Sapientiam nostri temporis magis in linguis hominum, quam in virtute aut morum sanctimonia consistere. Vale diu et me tuum esse Apollinem crede.

¹⁵ Ovid. met. I. init.²⁰ Aspirare 2.

33.

¶ *Loerkantius Scharpeneck**Mententulo Cosso*

.S. P. D.

5 Ne tu homo lepidus es aut potius (ut ita dicam) inhumanus, qui
 periculosus hisce temporibus nihil omnino mecum litteris obstrepas. In
 amore quidem mutuo non sic languere debemus, ut pungentibus littera-
 rum aculeis ad suum quisque officium incitemur. Te igitur plurimum
 oro, ut litteras ad me des, quibus certior fiam, quid tandem de nobis
 10 Obscuris Parrhisienses illi sentiant Theologi, quid item Lovanienses, quid
 Moguntini, quid Erfordenses et Colonienses academię magistri ac boni
 denique omnes. Vale.

34.

¶ *Mententulus**Loerkantio suo*

.S. P. D.

15 Scio te novarum rerum esse percupidum, et in aliena republica ma-
 xime curiosum. Quid obsecro induratum refricas vulnus? quid ingrata
 auditu expostulas? quid te proprio cedis ligone? Vis tibi veritatem di-
 20 cam? Ipsi profecto omnes uno ore parique consensu levissimos nos esse
 lenones prædicant, vel ob hanc potissimum rationem, quod os habeamus
 blasphemum, impudicatum, impurum, spurcatum, maledicum, fedum,
 obscenum, contaminatum, sordidum, seculentum, superstitiosum, conta-
 minatum, truculentum, impium, omnique criminum visco oblitum. Po-
 25 stre mo quod me magis movet, quanquam tot præclare universitates Ocu-
 lare speculum Ioannis Reuchlin ad ignem condemnaverint et Colonię pro
 tribunali combustum sit, ipsumque quem dixi auctorem Parrhisienses ipsi
 ad publicam velint revocationem compellendum, tamen (ne diutius te
 morer) ubi dextram illi, nobis proculdubio laqueum præberent. Vale. ||

35.

¶ *Malachias Lyricus**Caseario Vederwiß*

.S. P. D.

Ego Labeone atque Oreste insanior, qui dimissis nuper iucundissi-
 35 mis (nescio quo ductus spiritu) poetarum fabellis levibusque (ut sic dicam)

23 taminatum. 2. 24 traulentum. 2. 32 i. e. Federwisch.

Obscurorum nugis, ad ultramundanam me contuli Theologorum speculationem, ut quid facere possent litterę; experientia magis quam aliorum recommendatione metirer. Lectitanti itaque mihi (quum iudicium habeam ad perpendiculum, ad amussimque quadratum) nihil penitus quod animum oblectaret inveni. Fastidientem fortasse stomachum multicolor offendit⁵ cibis, et elegantissima quęque degustare solitum, impolita ab incepto reiecit oratio. Si enim sub meam censuram aleamque sacre scripturę venirent interpretes, nequaquam eos priscis lingue latine auctoribus compararem. Nihil ibi (quantum meum fert iudicium) intra dies tris (quibus me totum illi dedicaram) invenire potui, quod vel M. Ciceronis vel¹⁰ Vergilii lucernam oleret. Eam igitur quam dixi scripturam hisce Papinii verbis alloquimur,

nec tu divinam Eneida tenta,

Sed longe sequere et vestigia semper adora.

Quapropter ne aquam cribro infundam, neve Anticyram petens Helle-¹⁵ boro (ut theologi volunt) cerebrum expurgem meum, sæcularibus ego litteris contentus, totam illis legendam relinquo. Ceterum si a me scire desideras, quam potissimum ob causam sacros¹ ego aliquot ecclesię doctores minus amem, ob hanc, inquam, quod omnibus in locis pseudo christianos (quales fortasse nos sumus) severa semper castigatione repre-²⁰ hendant. Hinc illud ascitum est Terentii patris nostri adagium,

Obsequium amicos, veritas odium parit.

Vale cum tuis, et quid ipse sentias responde. Ex Tubinga .xv. kalendas Octobres.

36.

25

¶ Casearius

Malachie suo

.S. P. D.

Recte facis, mi charissime Malachia, quod sacris quibusdam litteris abs te in exilium missis, solam eloquentię maiestatem, solamque (quę³⁰ apud oratores tantum est et poetas) bene dicendi vim, velut Apollinis nostri oraculum, studiose excolas, reverenterque adores. Verumtamen tuas ad me litteras in convivali nuper sermone (id quod sine lachrymis dicere non possum) nostris contribulibus recitanti, quidam Iurisconsultus, emunctas purgatasque nares habens, tortuoso respondit³⁵ vultu, 'Non Falernum canes'. Adiecit quoque eum penitus amentem esse, qui sanctum cani det, et ante suam rosas margaritasque dispergat, nos porcos proh dolor significans, qui terrena pluris quam cęlestia faciamus,

¹² Stat. Theb. XII. 816. sq. (ex Fausto.) ¹⁶ thologi 2. ²² Ter. Andr. I. 1, 41.

ac si aperte cum Hermolao Barbaro dixisset, nil opus esse tantis rhetoriis, nec raris et quidem scriphiis quicquam propinare. Sic letis interveniunt tristitia, mi Lyrice, et extrema gaudii (ut in veteri est proverbio) luctus occupare consuevit. Verum hac de re satis. Quid autem de litteris sentiam divinis, paucis accipe. Ego tuam subscribo sententiam, illi immorabor, illi soli serviam. Aperienti etiam mihi psalterium, multa sepe (nescio quo id fiat spiritu) quæ nolim offendo. Hæc in primis: 'Ecce peccatores intenderunt arcum, paraverunt sagittas suas in pharetra, ut sagittent in obscuro rectos corde'. Hic enim per ipsos peccatores (ut ab aliis accepimus) nos obscuri intelligimur, per rectos vero corde Theologi. || Item alio in loco Psalmista inquit: 'Corrupti sunt, abominabiles facti sunt in studiis suis. non est qui faciat bonum, non est usque ad unum'. Et iterum: 'Sepulchrum patens est guttur eorum, lingua suis dolose agunt, venenum aspidum sub labiis eorum'. Postremo sic: 'Os eorum maledictione plenum est, et veloces eorum pedes ad sanguinem effundendum'. Hæc atque alia id genus multa, quum ego corde obstinato et caligantibus oculis in obscuro perlegissem, illumque præsertim versiculum: 'Fructum eorum de terra perdes, et semen eorum a filiis hominum', mox ego (ut verum tibi fatear in tenebris) toto a me psalterio et multis sacræ scripturæ libris in frusta secatis, ac deinde combustis, ad fabellas me contuli poetarum, ubi quam dulcem invenerim cibum et quæ deorum esculenta, cogitare poterunt pauci, dicere nemo. Vale in tenebris et lucem fuge.

37.

❧ *Coridon Pedicularius*

Malachię Lyrico et Caseario Vederwiß

suis contribulibus

S. P. D.

Laudo vos plurimum, viri præstantissimi, quod dimissis theologorum ac iureconsultorum scholis ad Libethridum vos contulistis speluncam nympharum, et ad divina illa poemata, quæ nectar nobis atque ambrosiam præbent. Quis enim Thomam, Scotum, Albertum, Quis Gregorium, Bernardum, Bonaventuram, Nicolaum Lyranum, Quis sacros canones, Sextum et Clementinas, Quis denique Abbatem, Angelum, Felinum, Ioannem Andreæ, aliosque id genus infinitos, sermones etiam ac summas (ut ita dicam) ex diversis ecclesię doctoribus compilatas legere dignaretur, in quibus parum aut nihil invenitur, quod Vergilianam redolet lucer-

³ Proverb. XIV. 13.

⁵ Psalm. X. 3.

¹¹ Psalm. XIII. 1.

^{13,15} ibid. v. 3.

¹⁵ Psalm. XX. 11.

nam? Quis præterea istiusmodi libris impallescere, qui severissime nos (sumus enim natura omnes ad mala quam ad bona procliviores) et redarguunt et castigant? Iucundissima igitur legamus, eloquentiæ saltem flosculis exornata. Quid iucundius quam Ledam a Iove in specie cygni stupratam ovum peperisse, ex quo Castor, Pollux et Helena nati sunt? Quid suavius quam Iunonem Iovis fuisse et sororem et coniugem? Quid admirabilius quam Venerem ex testiculis Cæli in mare proiectis legi procreatam? Quid tandem festivum magis, quam Pasiphaen Minois regis Crete uxorem biforme ex Tauro monstrum peperisse? Omitto reliqua quæ si enarrare contendero, me sit dies defecturus. Valeant itaque qui inter nos dissidium volunt. Valete et vos. Tubinge.

38.

¶ Georgius Subbunculator

Agrippæ Stygiano

.S. P. D.

15

O Ridiculum caput, vix tribus Anticyris sanabile, quid mihi de inferorum regno? quid de campis elysiis, de præpotente Plutonis manu, longe lateque in terræ visceribus dominante, tuis ad me litteris disseruisti? Falsa sunt quæ de inferis garrere soles. Nam Servius in sextum Vergilii inferos negat propter eius soliditatem in centro terræ contineri posse.²⁰ Lucretius etiam nullos esse inferos cecinit hoc modo:

Qui neque sunt usquam, neque possunt esse profecto.

Sic Pythagoras apud Ovidium inquit:

Quid Styga, quid tenebras et nomina vana timetis,
Materiem vatam?

25

Quin etiam Marcus Tullius in oratione pro Cluentio falsa esse, quæ de inferis traduntur, indubitanter affirmat. Stultum est ergo, o stulte, incerta pro certis habere, ac falsa pro veris.

εj^b

Qualibus in tenebris || vitæ, quantisque periclis

Degitur hoc evi quodcumque est?

30

si non sunt inferi, si non sunt regna Plutonia, si Elysium ac Chymæram iuxta habemus, quid obsecro nobis erit, qui rege cæli contempto et virtutibus denique omnibus in exilium missis, inter saxum et sacra perpetuo lamentabimur? Vale.

¹ qui] . q̃ 2.

¹⁹ ad Aen. VI. 532. ²¹ Lucr. de R. N. III. 1113. ²² Quid? neque sunt usquam nec Lucr. ²³ Ovid. met. XV. 545. sq. ²⁶ pro Cluent. 71. §. 171. ²⁹ Lucret. de R. N. II. 15. sq.

39.

☾ *Agrippa Stygianus*

Subbunculatori suo

.S. P. D.

5 *Tace, bestia, tace, inquam, bestia, qui corpus es sine pectore et
nodum in scyrpo queris. Noli metuere, ne non regna sint inferorum.
Faciam, Georgi, ut mei perpetuo memineris, neve in te docendo ope-
ram lusisse videar, tres intra dies mecum cum Plutone cenitabis. Ibi
enim de Cocyto, Acheronte, Lethæo amne, Stygia palude, Phlegethonte,
10 Furiis infernalibus, Tantalo etiam ac Sysipho certum iudicium dabis.
Te quoque per deos immortales, per caput, per fidem, perque inferos
omnes obtestor, ut epistolam ad me tuam flammis confestim tradas, ne
Theologi illam legentes te poetarum figmentis corruptum dicant, omnem-
que ex illis errorum sentinam hauriri. Vale.*

40.

Nunciantur Obscuris nova.

☾ *Sclabbertus Kuckuick*

toti Obscurorum cohorti

.S. P. D.

20 *Solventi hinc Francfordiam mihi ad kalendas nuper septembres, ut
Iudeis Christi inimicis nova quædam adferrem, visi sunt in navicula no-
stra prædicatorii ordinis fratres octo, et clarissimi aliquot iuris utrius-
que doctores. Magna igitur contentionum habita occasione, ostendi illis
epistolam Ioannis Reuchlin, ad kal. proxime Apriles ab eo concinnatam,
25 ac deinde in lucem editam, in qua Reverendum heretice pravitatis Inqui-
sitorem canem appellat et Cerberum. Quod cum illi audissent, 'Menda-
cium est' inquiunt, 'quoniam teste philosopho, species rerum transmutari
non possunt. Nec iterum Cerberus dici potest, quem Tullius lib. primo
Tusculanarum questionum esse apud inferos negat. Hereticum est ergo
30 vivum hominem bestiam dici, quæ animam habet mortalem'. Adiecerunt
præterea istiusmodi convitiis nihil ad primam Inquisitoris apologiam re-
sponsum esse: sed mendacia solum mendaciis adaucta. Scribit enim
Inquisitorem plus centum locis esse mentitum, sed nullam rationem, nul-
lumque allegat locum. Vult quoque eundem (patrem alioqui pientissi-
35 mum plenumque et officii et religionis) profugum ab urbe turpemque rei*

²⁴ Repetetur hæc epistula ad calcem Ortvinianarum nœniarum, interposita inter Hochstraticas epistolas. ²⁷ philos.] in Prædicam. ²⁸ Cic. Tusc. Q. I. 6.

familiaris fratrum suorum dilapidatorem, Aurum etiam Iudeorum sitire, deditaque opera, uno ore et una hora pugnantia et sibi contraria affirmare. Quę omnia et id genus similia quam sint turpiter et dolo malo in viri invidiam a Capnione conficta, Inquisitor ipse in secunda sua Apologia, iam recenter edita, luce clarius demonstravit. Quam qui legerit, dicto citius proclamabit, illam eque Capnionis epistolam ac totam eius defensionem præter nugas et convitia reliqui nihil continere. Hęc cum audissem, totus ego

obstupui, steteruntque comę et vox faucibus hæsit.

Nam si secundam nundinis nunc septembribus Apologiam ediderit, actum¹⁰ procul dubio nobiscum erit, vel ob hoc solum, quod talem eam esse dixere, quam

nec Iovis ira nec ignis,

Nec poterit ferrum, nec edax abolere vetustas.

Valete, patres conscripti. Ex corona Moguntina.

15

¶ 4
rij

¶ Ioannes Murmellius

libro II. elegiarum suarum

in laudem Arnoldi Tungerensis

summi et veri Theologi

hoc carmen sapienter edidit. [Quo quidem

20

Capnion ipse et Obscuri omnes

non obscure convincuntur.]

Nunc precor Arnoldum blande fac, Mûsa, salutes,

Tungrorum veterum spemque decusque novum,

Qui primos inter procures vestigia divi

25

Alberti sequitur, optima quęque docens,

Quem dubites morum laudes equabilitate

Amplius, an sophię cognitione sacre.

Externas cuius longe pervenit in urbes

Nomen, et insignis fama pudicię.

30

Hoc est Laurenti domus et schola læta magistro,

Urbis Agrippinę clarior et reliquis,

Hocque novum iuvenes spaciando docente lyceum

Discipulos plures quam Theophrastus habet.

Huic præceptori multum debere fatemur,

35

Quamvis sit sophię portio parva mihi.

⁵ recenter edita] In fine huius Apologię secundę est: Colonia. ex officia Quætiana. M.cccc.viiij. ad kal'. Octob'. | Τελοσ. και θεω δοξα. ¹³ Ovid. met. XV. 871. sq.

¹⁶ Sequentia duo carmina in 1. etiam extant. Cf. supra p. 362. adnot. ²⁰ sapienter omis. 2. ²⁶ Alberti] Magni. ³¹ læta 2.

¶ *Querimonia fidei ad obscuros
Reuchlinistas.*

*Gens inimica dei, quæ te vesania torquet?
Quis furor usque adeo corda prophana rapit?
Spargitis in Christi famulos Mavortia tela,
Nectitis et leti retia sæva trucidis.
Quid iuvat insontes sic Marte lacessere duro
Christigenas? quid sic nos iugulare iuvat?
Vos colitis spurcæ sectæ ludibria Turci,
Tartareum colitis et sine mercede Iovem.
Tura datis manibus Diti non iusta prophanis,
Atque vorant Stygii turpia liba canes.
Ecclesiæ sacram nolite lacessere sedem,
Hanc Christus statuit, hæc sine fine manet.
Pellite barbaricos, vos Turci, quæso furores,
Nosseque supremum discite quæso deum.
Heus vestros animos seducit pseudo propheta,
Quem Phlegethontei gurgitis unda vorat.
Vana fides vestra est, non est ratione probata,
Adversus summum pugnat iniqua Iovem.
Sculpta nihil vestros possunt simulachra iuvare
Optatus, nihil et stulta ministeria.
A me veridicas leges audite precamur,
Eterni pariter nunc monimenta dei.
Ad mea dicta aures animosque intendite vestros,
Qui cupitis prompto noscere corde deum.
Contra qui sanctas leges contemnitis, hinc vos,
Effugite, et sacras linquite quæso domos.*

[Τελοσ. και θεω δοξα.

Finis et deo gratia.] ||

¹² stigii 1. ¹⁵ quæso 2. ¹⁸ phlegetontei 2. ²¹ Quattuor versus Sculpta ...
dei. omis. 2. ²⁵ intendere 2.

eij^b

(41.)

*Epistola ad Lectorem protreptica,
hoc est instructiva.*

¶ *Ortwinus Gratius*

lector christiano

5

.S. P. D.

Sunt obscuri quidam in terris Reuchlinistę, lector candidissime, qui deum blasphemantes ac sanctos eius, carissimos aliquot universitatum Theologos, meque postremo ipsum pro fide solum catholica, contra Oculare speculum Ioannis Reuchlin, pravis (ut illi volunt) heresibus plenum, 10 ad sanguinem usque decertantes, contumeliosis lacessere convitiis non erubuerunt. Fictis enim sibi tum nominibus tum cognominibus (quam scribendi licentiam ab orbe condito nemo hominum est secutus) omnem maledicendi rabiem effudere. Quibus sanctissimus dominus noster Leo papa decimus pro sua in Christum pietate maledicens, scandalosę illos garru- 15 litatis auctores et filios iniquitatis non indecenter appellavit, utpote qui in maximo suorum facinorum crimine gloriantes, nullumque deo honorem habentes, summam in Christifideles impressionem fecere. Intueamur itaque valentes illos homines (in quorum sententiam nemo iturus est, et quibus nullos peius odit mundus) quam tandem gloriolam seu potius in- 20 famiam suo Capnioni pepererint. Nescio tamen quibus loquor, lector charissime, Obscuri sunt, nemo eos videt, nemo bonus novit. Quapropter nemo eos offendit, nemo scandalizat. Si conscientiam suam intueri aliquando voluerint et coram deo suarum epistolarum rationem reddere, commissi eos sceleris proculdubio penitebit. Non una epistola, verum 25 sexcentis, ut sic dicam, iterum atque iterum ampliatis, optimos quosque offenderunt. Notum est et publicum, ubi illorum epistolę impressę sint, noti etiam auctores. nos tamen bonum pro malo damus, neque hoc loco quenquam obscurorum nominare volumus, ne stulto respondisse iudicemur iuxta stultitiam suam, ne etiam contra Christi doctrinam, vel vi- 30 ventibus illis vel mortuis, scandali aliquid imponeremus. Ceterum si apostolicas censuras contemnere, si ecclesię inobedientes et sacre fidei (optimis quibusque illudendo) rebelles esse perseveraverint, repellet eos ab ovili suo Christus salvator noster. Ut autem me plenius intelligas, lector christiane, teque non prætereas, quare præcedentes in hoc nostro libello epistolę inscribantur 'Lamentationes Obscurorum', quum tamen a me solo compositę et in lucem editę sint, Dicam profecto et fatebor ingenue, ea-

¹ Cf. supra pagg. 362. sq. adnott. ²⁷ Neutrum nunc constat, neque Ortvinum certi quicquam conpertum habuisse censeo.

dem me accepisse nomina et his similia, quibus Obscure Reuchlinistę in suis epistolis, a sede apostolica iampridem condemnatis, falso usi sunt, ut sub talium fictorum nominum tegmine illorum vesaniam bonis omnibus declararem. Nec item mihi ea res fraudi esse debet, quod levicula quędam, nostris hisce Lamentationum epistolis intermista sint, quum teste etiam Salomone, stulto nonnunquam respondendum sit iuxta stultitiam ipsius, ne soli sibi sapere videatur. Hoc autem fieri non abs te posse nobis perbeate scriptum reliquit sanctus Thomas secunda secunde. q. LXXII. de contumelia et verborum iniuriis. Desinant igitur gloriari in malicia et nequitia, quod est peccatum in spiritum sanctum. Modestia enim opus est, non iniqua contentione, qua Capnionem etiam suum (etsi omnium sese sycophantarum longe nequissimos multoque impudentissimos ostendant) defendere nequitiam possint. Vale, lector piissime, et hęc quę citra bonorum indignationem dicta sunt, boni consulito. Colonię Anno .M.cccccc.xviii.

⁶ Proverb. XXVI. 5. ⁷ foli sic Ortv. pro solus.